

הוצאה הנוגע לדף היומי בפרק במה אשה - שיעור 259

(עיינין עוד בשיעורים 205, 107-109, 86-88, & 41-35)

I. מה נקרא מלבוש

- (א) עיטוף הגוף בדבר שדרך להתעטף בו ואפילו זה רק למקצת בני אדם ואפילו רק מקצת הגוף וצריך הנאת הגוף אג"מ (ה - ק"ח - ק"ה). ועיינין (מריס נ"ה): דהרועים יוצאין בשק עבה וביריעה מפני הגשמים דמתעטף בו כדרך מלבוש ואף שכוונתו רק לאצולי מטינוף (שו"ע ע"ה - י"ג - י"ד) וזה נקרא מלבוש גמור ומגו דהוה בגד להאי הוה בגד להאי (שנת ס"ז - זרש"י ד"ה אל"ה)
- (ב) אפילו בלא עטיפת הגוף מ"מ כיון שזה נכנס בגופו להסר צער הגוף נחשב מלבוש משא"כ באוכל לתוך פיו שזה משאוי. כגון מוך שבאזנו וכמוך שבסנדלה וכמוך שהתקינה לנדתה ובפלפל ובגרגיר מלח בפיה מותר לצאת בשבת עיינין (שנת ס"ד): ושו"ע (ע"ג - ט"ו)
- (ג) אפילו בלא עטיפת הגוף ולא נכנס בגופו כגון מקל של חיגר או סומא שאינו יכול לילך בלא מקל מותר דהו"ל כמנעל דידיה. ועיינין בספר בתוספות שבת (ס"ק ל"ז) דאם יכול לילך בלא מקל אסור מתרי טעמי (ל דלא הוה תכשיט כ) דחיישינן דלמא אוחז בידו ואתי לאתויי ד' אמות ברה"ר. ועיינין בבה"ל שיש כאן דאורייתא (צ"ל ע"ה - י"ז ד"ה אל"ה)
- (ד) לבוש על גוף האדם ואין משתמש לגופו מותר. כגון שעון יד לשיטת האג"מ (ה - ק"ה) וראיתו מטבעת שיש עליה חותם לאיש שתשמישו הוא למלאכה שאסורה (שנת ס"ז) וסודר שבצוארן לקנח בו פיו ועיניו ולא צריך להקיף כל הגוף משא"כ במלבוש גמור
- (ה) תיבה על ראשו משום הגשמים אין יוצאין בו (ע"ה - כ"ה) דאין דרך להתעטף בו ובשק מותר משום דרך הרועים לצאת בו. ועיינין במ"ב (ס"ק ט"ג) להרא"ש שק מלבוש אבל שק ממש לא. ולהרשב"א דאפילו שק ממש מותר אם דרך הרועים כן.
- (ו) ועיינין בשו"ת מהרש"ג (ז - מ"ח) דכל שהוא לבוש על דרך שבני אדם מחשביין ללבישה מותר וכל שהוא לבוש על דרך שבני אדם אין מחשביין אותו ללבישה אלא להוצאה והוי מוציא בשבת ואסור

- ## II. לצאת בשבת במוך דחוק לצורך הפסק טהרה - עיינין בשש"כ
- (ג - י"ח הערה פ"ו) דאפשר יש להתיר כמו שעון יד דמותר כיון שרבים לובשים השעון כדי לדעת הזמן נחשב שפיר למלבוש ואפשר ה"ה בנ"ד נחשב מלבוש מפני הצורך שיהא מותרת לבעלה וכוונת התוספות (ס"ד): לאו דוקא להסיר צער דהחשש של דם על בשריה והאג"מ (ג - מ"ז) כתב שהוא הוצאה שלא כדרכה וכבין השמשות וגם אולי נחשב שנוי גמור ומ"מ נשאר בצ"ע

- ## III. מותר לנכה לגלגל עצמו בעגלה כי זה מנעל שלו
- ועדיף ממנעלו והוא בגדו ואין חושש משום זלזול שבת (שבת ס"ה: והאג"מ ז - ז' וראה שיעור 86) ואם ע"י נכרי מסתמא מותר דוקא בכרמלית ובחי נושא את עצמו אפילו ברה"ר וגם חיגר שאינו יכול לילך בלא מקל מותר לילך בו ואם הולך בביתו בלי מקל אינו חשיב כמנעל דידיה (מ"ב ע"ה - סק"ד) ומי שהולך בביתו בלא מקל אבל צריך לסמוך על הרהיטים לחזק עצמו דרך הליכתו מסתמא דדומה להולך במקל והליכת על אייז הט"ז מתיר והא"ר אוסר ויש מתירים לצאת במקל תפארת בידו ואין המנהג כן (שער הציון סק"ה)

- ## IV. לצאת באבנט המיוחד לתפילה אם מכנסיו כבר קשורים בחגורה רגילה אסור
- (אג"מ ז - ט"ו) וראיתו דקמרא עילוי המיינא אסור לרוב הפוסקים (שנת נ"ט: ושו"ע ע"ה - ל"ו) ורק כשיש בגד מפסיק ביניהם סבר התוספות (ע"ה) שמותר וכן פסק הרמ"א דמה הנאה יש ולכן כובע הדק של פלעסטיק שעל הכובע שאינו מגין או מחמם יותר וגם אינו לנוי והוא רק לאצולי טינוף אסור לצאת בו ורק אם מכסה מקצת הראש מותר (אג"מ ק"ח - ק"י) וגם הפלעסטיק שמשימה על המנעל בחורף ללבוש בקל מנעל גשם אין להקל מטעם זה אם אינו מחמם (כך שמעתי מרב דוד פיינשטיין) ולא דמי למוך שבסנדלר ומטעם זה

גם הקאלאשן (galoshes) מותר שהם גם מחממין ומותר לצאת בהם אפילו בשעה שאין הגשמים יורדים ואפילו אין חשש גשם דמיגו דהוה בגד להאי הוה בגד להאי

V. יציאה בשבת במכשיר ראדיא שלובשיין על בגדיו סמוך ללידת אשתו עיין בשבת (ס"ג:) דלא יצא האיש לא בסייף לרבנן משום דגנאי הוא לו ועיין באג"מ (ד - פ"ה) דהוא מתיר הראדיא לחברת הצלה דנעשו בחשיבות תכשיטין מאחר דזה מראה חשיבות האדם ואף בשעה שאין צריכין לזה משום שהוא בחשיבות בגד ואולי ה"ה בנ"ד דאינו גנאי מותר וצריך שאלת חכם ושמעתי מרב דוד פיינשטיין דאסור

VI. חוט פלעסטיק שנותן על יד האדם בבית חולים (ID bracelet) אולי יש להתיר לצאת בו אם צריך לו משום שזה לכוש על גוף האדם ודומה לשעון יד שמותר מעיקר הדין לצאת בו ומ"מ יראי שמים צריך להחמיר (אג"מ ח - ק"ה) וראיה מטבעת שיש עליה חותם לאיש (שנת ס"ז - שו"ע ש"ח - ט) וגם אם אין צריך לו עוד בטל לגופו ולכאורה גם אין איסור לחתוך אותו מידו כמו עור עפ"י החבית (מ"ב ש"ד - כ"ה) ולא דמי למטפחת על רגלו דאין דרכו ללכת כך בחול

VII. שתי מפתחות מכסף שעשוי בצורת תכשיט ולובשים על הבגד או העניבה אין נכון לצאת בו לרה"ר ועיין במ"ב (ש"ח - סקמ"ז) דמותר רק כשמוציאו לשם תכשיט וזה אפילו להיש אומרים וכ"כ השער הציון דאילו הוציאו להשתמש בו בודאי אסור והתכשיט הזה נקרא מפתח שבת ואין מתכוין לתכשיט וראיה דאם מחליף המנעול אינו ילבש התכשיט לעולם וזה במפתח אחת וכ"ש בשתיים וצ"ע עיין שם בבית יוסף וכן סבר רב דוד שטיינווערצעל וכן שמעתי מרב דוד פיינשטיין

VIII. מותר לצאת בחגורה מושחלת בלולאות גם בזמן שאינו חוגר בה דבטלה היא לגבי הבגד ודומה לשרוך נעל שגם אם לא קשר בו מותר וגם מעיל שברדס שמחובר מאחוריו מותר בזמן שאינו מכסה הראש (שש"כ י"ח - קכ"ז) דאם יעלה על דעת דאסור לצאת בבגד שיש בו כיסים כיון שאין לו צורך בהכיסים לשעתא זו ברה"ר? (שו"ת חלקת יעקב ז - ק"ל - קט"ז)

IX. כפתור שנתרפה אין בטל להבגד (מ"ב ש"ח - סקק"י) ואסור לצאת בו ברה"ר וע"ע בערוך השלחן שדבריו דברי שגגה

X. בגד שיש בו כפתורי רזרבה מותר לצאת בהם (שש"כ י"ח - סערה קל"ח) דתפקידו להיותו מחובר במקום זה לשם רזרבה ובטלים להבגד וכן שמעתי מרב דוד פיינשטיין דאין דעתו עליהם כלל ואפילו אחד באלף לא משתמשים בהם

XI. לכפל השרוולים (sleeves) איזה פעמים אסור לצאת ברה"ר כיון שאין זה צניעות יותר מאילו היו השרוולים קצרים (אג"מ ה - י"ח - כ"ט)

XII. פשוט דלהיש אוסרים קמיע שאינו מומחה אסור אף בחול משום דרכי האמורי (אג"מ ה - י"ח - כ"ז לשיתת הגר"א)

XIII. מותר לצאת בכתי ידיים בשבת ומ"מ ראוי לכל בעל נפש להחמיר מ"מ אין למחות (שו"ע ש"ח - ל"ז ומ"ב שם) ובקור גדול מותר (ערוך השלחן ש"ח - ק"ה)

XIV. נכון להחמיר שלא לצאת בשבת במנעל אחד אפילו יש ברגלו מכה ומוטב לילך יחף ואפילו בשבת (בה"ל ש"ח - ז ד"ה צלמו) ופסקו להחמיר כרב הונא ורב חייה בר רב (שנת ס"ה) ואולי משום דבזמנם הדרך היה ללכת יחף אמנם היום אין צריך להחמיר

XV. פילים של nitro-glycerine אין דומה לקמיע מומחה ומותר מטעמים אחרים (שיעור 109) I.V. heplock מותר שהוא לכוש על גוף האדם ודרכו בכך בחול

נפסם לעילוי נשמות אבי אורי ר' אליעזר ליפא ב"ר יעקב ארזכי ע"ה אדמי ארמי באשה רחל ב"ר גרשון חנוך הפ"ק הכהן ע"ה